

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.3.2007 64. vuosikerta Numero 1 Sivu 10

Uudet lajikkeet lupaavat satoisuutta ja laatua

Arjo Kangas, MTT

Kasvilajikkeiden luetteloon hyväksyttiin tämän vuoden tammikuussa 16 uutta lajiketta. Luetteloon päästäkseen lajikkeen on oltava selvä parannus olemassa olevaan lajikevalikoimaan. Uutuudet tuovat suomalaiseen peltoviljelyyn satoisuutta, laatua ja viljelyvarmuutta.

Kasvinjalostus on pitkäjänteistä työtä. Sitä se on edelleen, vaikka uudet jalostus- ja analyysimenetelmät ovat helpottaneet jalostajien työtä. Siksi on syytä iloita jalostuksen tuloksista: pohjoisiin oloihin kotimaassa räätälöidyistä lajikkeista. Niiden lisäksi löytyy myös pohjoismaisia ja joskus keskieurooppalaisia lajikkeita, jotka osoittautuvat meillä käyttökelpoisiksi.

Satoisia ohria ja aikaisia kauroja

Lajikeluettelon saatiin tänä vuonna kolme uutta ohraa ja neljä kauraa. Uudet ohrat, Beatrix (Boreal), Ingmar (Plantanova) ja Xanadu (Maatalouskesko) ovat kaksitahoisia ja alkuperältään saksalaisia. Xanadu on pari päivää myöhäisempi ja neljä prosenttia satoisampi kuin Scarlett. Ingmar ja Beatrix ovat neljä päivää myöhäisempiä ja 11 % satoisampia kuin Scarlett.

Kauroista Eemeli (Boreal) on vuorokauden Veliä aikaisempi, lujakortinen lajike. Se on viisi prosenttia satoisampi kuin Veli. Eemeli sopii siis hyvin viljeltäväksi koko kaurantuotantoalueella, aivan pohjoista myöten. Venlan (Boreal) kasvuaika on lähes sama kuin Velin, mutta satoisuudeltaan ja korrenlujuudeltaan se on parempi kuin Veli.

Keltakuorinen Effectiv (Plantanova) on Veliä neljä päivää myöhäisempi kauralajike. Julius (Boreal) puolestaan on viisi päivää myöhäisempi kuin Veli.

Kevätvehnillä luja korsi

Uudet kevätvehnälaajikkeet Bjarne (Maatalouskesko) ja Epos (Plantanova) ovat kokeiden mukaan lujakortisempia kuin kaikki nyt viljelyssä olevat lajikkeet. Bjarne on hieman aikaisempi kuin Kruunu. Epos on verrattain myöhäinen lajike, neljä päivä myöhäisempi kuin Kruunu. Bjarne on lyhytkortinen lajike ja se lienee herkkä kuivuudelle.

Kummallakin uutuuskevätkuivävehnällä valkuaispitoisuus on suhteellisen korkea.

Vaihteeksi myös uusi perunalajike

Kasvilajikkeiden luetteloon on hyväksytty uusia perunoita viimeksi kolme vuotta sitten. Nyt luetteloon tulee uutena varhaisperunalajike Arielle (Maatalouskesko). Se haastaa meillä varhaisperunan standardin asemassa olevan Hankkijan Timon.

Ainoa uusi öljykasvilajike on kevätrypsi Eos (Boreal). Kevätrypsin satojen pienenemistä on pohdittu paljon. Satotilastot osoittavat rypsin hehtaarisatojen pienentyneen viime vuosina, vaikka lajikkeiden satoisuus on alati parannut. Eos on hieman satoisampi kuin nykyajikkeet ja lujavartinen. Sen öljypitoisuus on suurempi kuin Valon ja Hohdon.

Satoisuutta nurmiin

Timotei Rigel (Boreal) on satoisa ja talvenkestävä lajikeuutuus. Ainoastaan Tuure ja Grinstad ovat sitä hieman satoisampia. Rigel näyttää menestyneen hyvin myös aivan pohjoisessa, Rovaniemen kokeissa.

Uumajassa jalostettu nurminata Revansch (Maatalouskesko) on neljä prosenttia satoisampi kuin nyt yleisimmin viljelty Kasper-nata. Satoero korostuu ensimmäisessä niitossa. Uutena ruokonatalajikkeena luetteloon tulee Kora (Fennia Trading). Lajike on satoisa ja erityisesti sen jälkikasvukyky on erinomainen.

Rainata tuli lajikeluetteloon uutena kasvilajina muutama vuosi sitten. Nyt luetteloon tulee toinen rainatalajike, Hykor (Fennia Trading). Sen talvenkestävyys riittää kokeiden mukaan I - III-viljelyvyöhykkeelle. Pohjois-Suomen kokeissa se on kärsinyt talvituhoista. Myös Hykorilla on erinomainen jälkikasvukyky.

Peltokasvilajikkeiden lisäksi lajikeluetteloon hyväksyttiin nurmikkoheininä punanadat Blenheim ja Maritza (Fennia Trading).

Lisätietoja: arjo.kangas@mtt.fi, puh. (06) 474 6401

Arjo Kangas

Tärkkelysperuna Posmon viljelyala on kasvanut Saturnaa suuremmaksi.

Virallisissa lajikekokeissa vuonna 2006 tutkitut lajikkeet (kpl).

Kasvilaji	Luettelossa		Uudet		Yhteensä
	Mittarit	olevat	lajikkeet	Alustavat	
Syysruis	2		3		5
Syysvehnä	2	3	9	2	16
Kevätvehnä	2	5	13	4	24
Ohra	4	19	32	5	60
Kaura	3	9	12	10	34
Kevätruis	1		1		2
Herne	2	4	1		7
Rypsi	2	2	5		9
Rapsi	2	1	7	1	11
Peruna	1	1	1		3
Timotei	2	9	14		25
Nadat	3	7	8	1	19
Englanninraih.	1		3		4
Puna-apila	2	4	2		8
Yhteensä	29	64	111	23	227

Nurmikot vertailuissa pohjoismaisittain

Hyvä nurmikko kestää ja kasvaa hitaasti, mutta tasaisesti. Nurmikkoja kasvaa piholla, puistoissa ja urheilupaikoilla. Niiden määrä lisääntyy jatkuvasti, Myös viherrakentaminen yleistyy koko ajan.

Suomessa ei jalosteta nurmikkoheiniä. Siksi meidän on valittava etelässä jalostetuista lajikkeista oloihimme parhaiten sopivat nurmikkoheinät. Meillä lajikkeet joutuvat kestäämään kovempia talvia kuin Keski-Euroopassa.

Nurmikkolajikkeiden käyttöarvo selvitetään Pohjoismaiden yhteisillä kokeilla, sillä viime vuonna päättyivät viimeiset suomalaiset nurmikkojen lajikekokeet. Ensimmäiset pohjoismaiset kokeet perustettiin vuonna 2005.

Pohjoismaisia kokeita järjestetään seitsemällä paikkakunnalla. Ruotsissa ja Tanskassa on kummassakin yksi koe, Norjassa kolme. Suomessa nurmikkoheinien kokeet ovat Ylistarossa ja Mikkelissä.

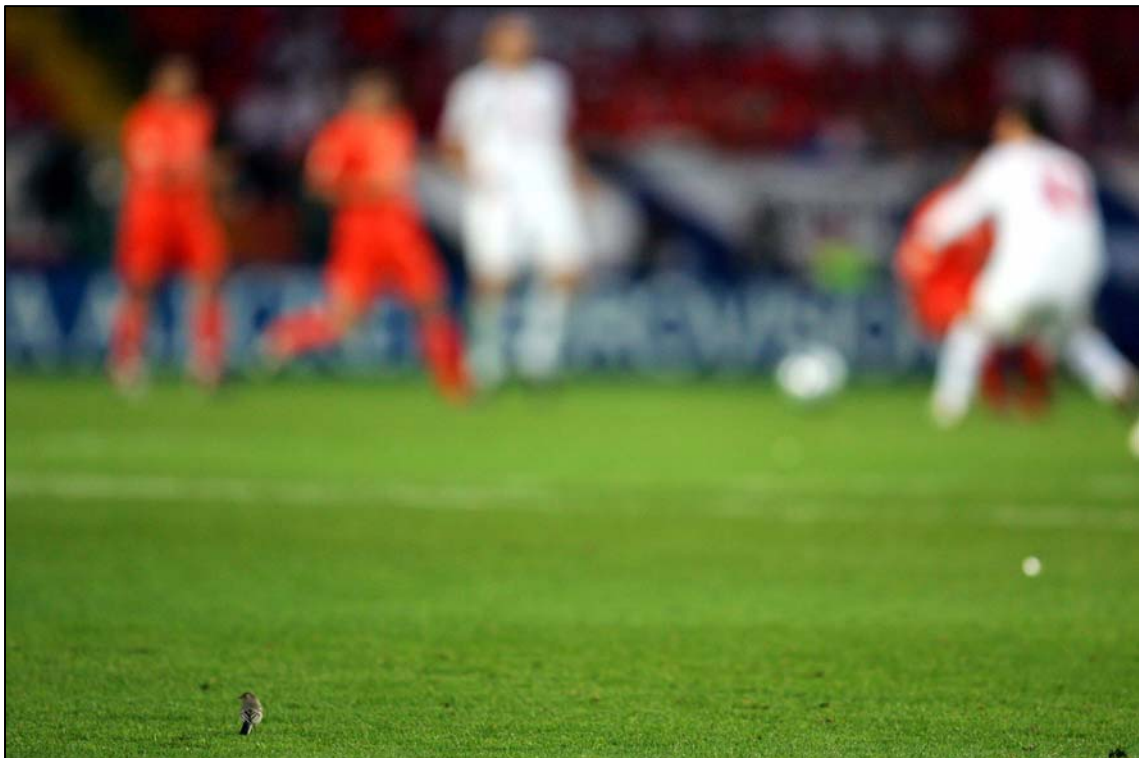
Kokeissa tutkitaan talvenkestävyyden lisäksi lajikkeiden tiheyttä, väriä, kasvurytmiä ja taudinkestävyyttä. Myös kulutuksenkestävyys on nurmikossa tärkeää. Kokeiden nurmikkoheinälajeja ovat punanata, englanninraiheinä, niittynurmikka, lampaannata ja röllit.

Kokeista tiedotetaan nettisivulla osoitteessa www.scanturf.org.

Nurmikkolajikkeita tutkitaan yhteispohjoismaisissa kokeissa seitsemällä koepaikalla. Lähde: www.scanturf.org

Matthew Ashton / Lehtikuva

Hyvä nurmikko kestää kulutusta, kasvaa tiheäksi ja on kuhunkin käyttötarkoitukseen sopiva. Nurmikkoheinälajike kannattaa siis valita huolella.

Lue lajikekokeiden tuloksista

Lajikekokeiden tuloksia julkaistaan vuosittain MTT:n selvityksiä -sarjan raporteissa. Tulokset esitetään suoravertailuina, eli kaikkia lajikkeita voidaan vertailla keskenään. Julkaisuissa kerrotaan kaikkein kokeiltujen lajikkeiden ja ajankohtaisten jalostuslinjojen tulokset.

Satotulokset esitetään koko maan keskiarvoina sekä viljelyvyöhykkeittäin, vuosittain ja maalajeittain jaoteltuna. Mukana on myös tuloksia viljalajikkeiden reagoinnista tautiruisikutukseen ja tietoa nurmikasvilajikkeiden laatueroista.

Uusimmat lajikekoejulkaisut ovat:

- Virallisten lajikekokeiden tulokset 1999 - 2006, MTT:n selvityksiä 132. 225 sivua. Julkaisun hinta 25 euroa. Luettavissa osoitteessa www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts132.pdf
- Viljalajikkeiden herkkyys tautitartunnoille virallisissa lajikekokeissa 1999 - 2006, MTT:n selvityksiä 120. 34 sivua. Julkaisun hinta 15 euroa. Luettavissa osoitteessa www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts120.pdf

Julkaisut ovat luettavissa internetissä ja tilattavissa sähköpostilla osoitteesta julkaisut@mtt.fi tai puhelimitse (03) 4188 2327.